

Sygn. akt IV CSK 265/11

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. T.

przy uczestnictwie B. K. i P. K.

o wpis,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 lutego 2012 r.,

skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego

z dnia 29 września 2010 r.,

oddala skargę kasacyjną i zasądza od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Wnioskodawca K. T. w dniu 22 grudnia 2009 r. złożył wniosek o ustanowienie w księdze wieczystej nr [...] (po migracji [...]), prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla nieruchomości położonej w G. przy ul. S.[...], na ułamkowej ½ części niewydzielonej nieruchomości należącej do dłużników P. K. i B. K., hipoteki przymusowej na podstawie tytułów wykonawczych - wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 kwietnia 2005 r. , wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 29 września 2005 r. oraz postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 14 marca 2007 r. o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika . Jako wartość przedmiotu żądania wierzyciel wskazał kwotę 691 000 zł.

Wniosek ten referendarz sądowy Sądu Rejonowego oddalił postanowieniem z dnia 24 lutego 2010 r., przyjmując, że wnioskodawca domagał się ustanowienia hipoteki przymusowej w kwocie 691 000 zł, lecz nie przedłożył dokumentów uzasadniających ten wniosek. W uzasadnieniu wskazał, że w wyroku z dnia 29 września 2005 r. zasądzono od dłużnika P. K. 50 000 zł zadośćuczynienia oraz rentę wyrównawczą, a stan zadłużenia wynikający z tego wyroku na dzień złożenia wniosku wynosił jedynie 86 934 zł. Ubocznie referendarz zwrócił uwagę, że wnioskodawca wbrew wymaganiom art. 187 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. nie sprecyzował ustanowienia jakiego rodzaju hipoteki się domagał.

W skardze na postanowienie referendarza wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 626² k.p.c. oraz art. 19 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wyjaśnił, że domaga się wpisania hipoteki przymusowej zwykłej w kwocie 86 934 zł, a wartość żądania podana we wniosku była omyłką i określała wartość udziału dłużników, a nie jego roszczenia. Zgłosił też wniosek ewentualny o potraktowanie skargi jako uzupełnionego wniosku o wpis, gdyby skarga nie została uwzględniona.

W dniu 27 maja 2010 r. Sąd Rejonowy dokonał w księdze wieczystej wpisu hipoteki przymusowej zwykłej w kwocie 86 934 zł na rzecz wnioskodawcy na udziale uczestników.

Uczestnicy wnieśli apelację od wpisu, zarzucając naruszenie art. 626⁸ k.p.c. przez przyjęcie, że na podstawie złożonego wniosku istniały podstawy

do dokonania wpisu hipoteki przymusowej w kwocie 86 934 zł; art. 626⁹ k.p.c. przez przyjęcie, że nie zachodziły przyczyny do oddalenia wniosku z uwagi na brak podstaw lub przeszkody do dokonania wpisu; art. 109 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361, dalej powoływanej jako „u.k.w.h.”) przez przyjęcie, że istnieje tytuł wykonawczy, który uprawniał wnioskodawcę do żądania wpisu hipoteki przymusowej na udziale wchodzącym w skład wspólności małżeńskiej; art. 787 k.p.c. przez dokonanie wpisu hipoteki przymusowej na udziale stanowiącym wspólność małżeńską bez tytułu wykonawczego wydanego przeciwko małżonkowi dłużnika i art. 776 k.p.c. przez przyjęcie, że złożone przez wnioskodawcę odpisy orzeczeń stanowią tytuły wykonawcze w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. W końcowym fragmencie uzasadnienia apelacji skarżący dodali na marginesie, że nie otrzymali odpisu wniosku ani odpisu skargi na postanowienie referendarza, nie mieli więc możliwości zapoznania się z tymi pismami, co utrudniło im podjęcie obrony w sprawie. Zwrócili uwagę, że odpisy nie zostały w ogóle dołączone do wniosku więc powinien on zostać zwrócony.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wyjaśnił, że załączył odpisy do skargi a uczestnicy nie otrzymują wniosku lecz na podstawie art. 626¹⁰ § 1 k.p.c. są tylko zawiadamiani o ustanowieniu hipoteki. Zwrócił też uwagę, że z apelacji wynika, iż uczestnicy znają wniosek i skargę.

Postanowieniem z dnia 29 września 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację. W uzasadnieniu stwierdził, że wniosek o wpis hipoteki był dotknięty brakami formalnymi, ponieważ nie zawierał wymaganego przez art. 187 § 1 ust. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. precyzyjnie określonego żądania wskazującego rodzaj i wysokość hipoteki przymusowej. Podanie przez wnioskodawcę wartości przedmiotu żądania nie uprawniało do wnioskowania, że domaga się on wpisania hipoteki w tej wysokości. Sąd Okręgowy uznał, że referendarz powinien był wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie uczynił tego jednak, wobec czego jako skuteczne uzupełnienie braków Sąd Okręgowy potraktował wyjaśnienia wnioskodawcy zawarte w skardze na postanowienie referendarza. Postanowienie to ocenił jako nieprawidłowe, ponieważ oddalało wniosek z powodu braków formalnych, a nie

z powodu przeszkód do dokonania wpisu. Zdaniem Sądu odwoławczego, po usunięciu braków wniosek podlegał uwzględnieniu, ponieważ spełnione zostały wymagania przewidziane w art. 109 ust. 1 u.k.w.h. (omyłkowo oznaczony jako art. 109 ust. 1 k.p.c.). Kwestionowane przez uczestników dokumenty dołączone do wniosku Sąd ocenił jako spełniające wymagania art. 776 k.p.c., art. 787 k.p.c. oraz § 181 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.). Ostatni powołany przepis wymaga, aby postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności łączyło się trwale z tytułem egzekucyjnym i taki tytuł został opatrzony klauzulą wykonalności. Jeżeli na tytule wykonawczym nie można zapisać klauzuli wykonalności z powodu braku miejsca, klauzulę zamieszcza się na karcie trwale połączonej z tytułem egzekucyjnym, z tym że początek tekstu klauzuli powinien być umieszczony na tytule egzekucyjnym. Sąd Okręgowy wskazał, że postanowienie Sądu Okręgowego o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika zostało trwale połączone z tytułem egzekucyjnym (wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 29 września 2005 r.) w ten sposób, że obydwa zostały umieszczone w jednym dokumencie o ciągłym tekście, zszytym i opatrzonym pieczęciami, na którym także znajduje się klauzula wykonalności. Zapis na klauzuli o treści „co do pkt 1 postanowienia Sądu Okręgowego Sądu Pracy z dnia 14 marca 2007 roku” Sąd Okręgowy potraktował jako dotyczący wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 29 września 2005 r., do którego odnosi się powołany punkt 1 postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności. Sąd Okręgowy zwrócił też uwagę, że tytuł egzekucyjny został również opatrzony odrębną klauzulą wykonalności. Sąd ten odmówił znaczenia argumentom skarżących o częściowym wyegzekwowaniu długu, wskazując na zakres kognicji sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz na treść art. 84 u.k.w.h.

Uczestnicy postępowania wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, opierając ją na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach podstawy naruszenia prawa procesowego zarzucili uchybienie art. 626⁸ k.p.c., art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 25 k.p.c., art. 626⁹ k.p.c., art. 187 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 321 § 1 k.p.c., art. 398²² k.p.c., art. 378 k.p.c., art. 128 k.p.c., art. 787 k.p.c., art. 776 k.p.c. i § 181 – 183 regulaminu urzędowania sądów

powszechnych. Podstawa naruszenia prawa materialnego obejmuje zarzut pogwałcenia art. 109 u.k.w.h.

We wnioskach skarżący domagali się uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu, ewentualnie uchylecia tego postanowienia i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy poprzez uchylecie orzeczenia o wpisie hipoteki przymusowej w kwocie 86 934 zł i oddalenie wniosku o wpis. Wnieśli także o zasądzenie kosztów postępowania wnioskodawcy.

Wnioskodawca w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o oddalenie tej skargi i zasądzenie solidarnie od uczestników na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podniesione zarzuty odnoszą się do dwóch głównych zagadnień: prawidłowości dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny treści wniosku o wpis oraz prawidłowości stanowiska tego Sądu, że załączone do wniosku dokumenty spełniają wymagania stawiane tytułowi wykonawczemu.

I. Skarżący stoją na stanowisku, że przedmiotem oceny sądu powinien być wniosek o wpis hipoteki w pierwotnym kształcie, a nie ten wniosek lecz o treści uzupełnionej danymi zawartymi w skardze na orzeczenie referendarza. W ich przekonaniu żądanie zostało przez wnioskodawcę określone, skoro wskazał jego wartość. Usuwało to potrzebę i możliwość przeprowadzania postępowania przewidzianego w art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Potraktowanie skargi na orzeczenie referendarza jako uzupełnienia braków wniosku było zaś sprzeczne z postanowieniem art. 626⁸ k.p.c.

Przedstawione w skardze wywody nie są jednak słuszne. Wniosek w postępowaniu wieczystoksięgowym stanowi pismo wszczynające postępowanie i powinien spełniać określone wymagania formalne. Jego konieczną treść wyznacza urzędowy formularz, na którym wniosek musi być złożony, o ile nie jest zamieszczony w akcie notarialnym (art. 626² § 1 k.p.c.). Prawidłowość wypełnienia druku musi być oceniana przy zastosowaniu wymagań stawianych pismu procesowemu wszczynającemu postępowanie, co uzasadnia odwołanie się do postanowień art. 187 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Koniecznym elementem

pisma jest więc dokładnie określone żądanie (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.), podane obok, nie zaś alternatywnie z oznaczeniem wartości przedmiotu sporu. Sprecyzowanie treści wniosku jest szczególnie istotne ze względu na to, że zasadą wynikającą z art. 626⁸ § 1 k.p.c. jest dokonywanie wpisu tylko na wniosek i w jego granicach. Uregulowanie to stanowi przepis szczególny w stosunku do art. 321 k.p.c. Dokładne określenie żądania w wypadku rozpatrywanego wniosku o wpis hipoteki, złożonego przed wejściem w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 131, poz. 1075) wymagało wskazania zarówno jej rodzaju jak i wysokości. Tych danych wniosek nie zawierał. Braki te dostrzegł także referendarz. Zamiast jednak wszcząć postępowanie przewidziane w art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., dokonał własnej interpretacji treści wniosku. Zważywszy jednak na niespójność informacji zawartych w tym piśmie, nie zachodziły podstawy do nadania pismu prawidłowego biegu, gdyż niedokładności nie były oczywiste w rozumieniu art. 130 § 1 k.p.c., o czym świadczy najlepiej to, że interpretacja referendarza okazała się błędna. Uchybienie przez sąd obowiązкови wezwania wnioskodawcy do usunięcia braków wniosku spowodowało, że samodzielne naprawienie przez niego tych braków w skardze na orzeczenie referendarza należało potraktować jako skuteczne doprecyzowanie pierwotnego żądania, określające rzeczywisty przedmiot rozpatrywanego wniosku. Tego rodzaju nieprawidłowość wniosku nie może być traktowana jako przeszkoda, ani też jako brak podstawy do wpisu, ponieważ nie odnosi się do merytorycznej zasadności zgłoszonego żądania lecz dotyczy ustalenia, jakie konkretnie żądanie zgłasza wnioskodawca.

W rezultacie nieuzasadnione okazały się zarzuty dotyczące naruszenia art. 626⁸ k.p.c., art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 25 k.p.c., art. 626⁹ k.p.c., art. 187 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 321 § 1 k.p.c., art. 398²² k.p.c., w ramach których skarżący kwestionowali stanowisko Sądu Okręgowego o dopuszczalności doprecyzowania wniosku przez wnioskodawcę i rozpoznania tego wniosku przez sąd wieczystoksięgowy.

II. Kolejna grupa zarzutów zmierza do podważenia oceny, że przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty stanowiły tytuł wykonawczy uprawniający

do dokonania wpisu hipoteki przymusowej na udziale stanowiącym małżeńską wspólność małżonków K. Zdaniem skarżących, przedstawionych dokumentów nie można uznać za tytuł wykonawczy w stosunku do żadnego z uczestników. Nie jest on tytułem przeciwko dłużnikowi P. K., ponieważ klauzula wykonalności nie została umieszczona na odpisie wyroku Sądu Apelacyjnego stanowiącego tytuł wykonawczy. Nie można go uznać również za tytuł przeciwko B. K. z uwagi na to, że tytuł egzekucyjny nie został w ogóle opatrzony klauzulą wykonalności przeciwko niej. Klauzula nadana została jedynie postanowieniu o nadaniu klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika, nie objęła natomiast tytułu egzekucyjnego, który stanowić ma podstawę wpisu hipoteki przymusowej. Ponadto także ta klauzula nie została umieszczona na odpisie orzeczenia w sposób określony w § 181 - 183 regulaminu urzędowania sądów powszechnych, ponieważ nawet jej początek nie znajduje się na tytule egzekucyjnym. Zdaniem skarżących, przepisy określające konstrukcję tytułu wykonawczego powinny być rygorystycznie przestrzegane z uwagi na zakres uprawnień wierzyciela związany z uzyskaniem takiego tytułu.

Uzyskanie wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości dłużnika wymaga przedstawienia sądowi wieczystoksięgowemu tytułu wykonawczego w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym (art. 109 ust. 1 u.k.w.h.). Tytułem takim, zgodnie z treścią art. 776 k.p.c. jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Tytuł egzekucyjny stanowi dokument urzędowy stwierdzający istnienie i zakres roszczenia wierzyciela i odpowiadającego mu obowiązku dłużnika, a klauzula jest sądowym aktem stwierdzającym, że tytuł ten nadaje się do wykonania i powinien być wyegzekwowany na żądanie wierzyciela od dłużnika przez odpowiednie urzędy. Nadanie klauzuli obejmuje dwa elementy. Wydanie postanowienia o jej nadaniu i wykonawczą czynność umieszczenia klauzuli, stanowiącej określoną przez przepisy formułę prawną. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu, niewydane w elektronicznym postępowaniu upominawczym, klauzulę wykonalności Sąd umieszcza na wypisie orzeczenia. Techniczne szczegóły tej czynności precyzują postanowienia regulaminu urzędowania sądów powszechnych. Regulamin wydany został przez Ministra Sprawiedliwości w oparciu o ustawową delegację zawartą w art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz.

1070 ze zm.), uprawniającą do określenia wewnętrznej organizacji i porządku funkcjonowania sądów, porządku czynności w sądach, porządku urzędowania organów sądów i wykonywania zadań sędziów pełniących funkcje kierownicze, toku czynności administracyjnych w sprawach należących do właściwości sądów, dopuszczalnych systemów i rozkładu czasu urzędowania oraz szczegółowych warunków udostępniania pomieszczeń dla uczestników postępowania, świadków i innych osób przebywających w sądach. Zakres tej delegacji rozważał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 listopada 2010 r. (P 28/08, OTK-A 2010/9/105). Trybunał stwierdził w nim, że upoważnienie to odnosiło się do działalności administracyjnej sądów, rozumianej jako działalność zarządzająca i organizatorska, obejmująca m.in. tok i sprawność postępowania w poszczególnych sprawach. Przepisy regulaminu mają więc charakter techniczno-organizacyjny, nie zaś jurysdykcyjny. Naruszenie przewidzianych w nich reguł nie wpływa więc na ważność czynności jurysdykcyjnych, o ile nie stanowi jednocześnie naruszenia przepisów normujących te czynności. Przepisy regulaminu odnoszące się do czynności nadania klauzuli wykonalności zawarte są w § 181 - 188 regulaminu. Zgodnie z § 183, klauzulę umieszcza się na wypisie orzeczenia sądu pierwszej instancji, chyba że orzeczenie to w postępowaniu odwoławczym zostało zmienione lub zasądzone dalsze koszty postępowania. W tym ostatnim wypadku wypis orzeczenia sądu pierwszej instancji powinien obejmować także treść rozstrzygnięcia w drugiej instancji. W § 181 określony został z kolei sposób związania ze sobą tytułu egzekucyjnego z postanowieniem o nadaniu temu tytułowi klauzuli wykonalności, stanowiącym drugi dokument urzędowy. Dokumenty te należy połączyć i takiemu dopiero, zintegrowanemu dokumentowi nadać klauzulę wykonalności, to znaczy umieścić na nim formułę klauzuli. Jeśli nie ma na to miejsca na tytule, klauzulę umieścić należy na dołączonej trwale karcie, tak jednak aby jej początek znajdował się na tytule egzekucyjnym. Problem występujący w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, w jaki sposób powinien być skonstruowany tytuł wykonawczy opatrzony klauzulą wykonalności przeciwko dwóm osobom – dłużnikowi wymienionemu w tym tytule oraz jego małżonkowi, którego status dłużnika wynika z nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c. Niewątpliwie w zgodzie z postanowieniami regulaminu

na tytuł taki powinny się składać (w stanie prawnym obowiązującym w momencie wystawiania tego tytułu) wypis orzeczeń sądów obu instancji obejmujący zasądzone świadczenie (wyrok sądu pierwszej instancji został zmieniony przez rozstrzygnięcie sądu odwoławczego), nadana mu klauzula wykonalności przeciwko dłużnikowi, umieszczona na tym wypisie (w całości lub przynajmniej częściowo), połączone trwale z orzeczeniem postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika i klauzula nadana przeciwko temu małżonkowi, ulokowana na złączonych dokumentach. W rozpatrywanej sprawie Sąd posłużył się jednak inną techniką – wszystkie orzeczenia ujął w zbiorczym wypisie, stanowiącym ciągłość, a obie klauzule wykonalności zamieścił na końcu łącznego wypisu. Takie ujęcie nie zostało przewidziane w przepisach regulaminu i z tego faktu skarżący wywodzi przekonanie o jego niedopuszczalności, a w konsekwencji o braku formalnych cech tytułu wykonawczego, pozbawiających przedłożony przez wierzyciela dokument walorów umożliwiających dokonanie na jego podstawie wpisu hipoteki przymusowej. Nie jest to jednak pogląd uzasadniony. Zgodnie z treścią art. 783 § 3 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu w postaci orzeczenia sądu klauzulę nadaje się przez nałożenie jej na wypisie orzeczenia. Wypis orzeczenia oznacza dokument, w którym znajduje się treść tego orzeczenia, przy czym wypis może zawierać treść więcej niż jednego orzeczenia, skoro § 183 ust. 1 regulaminu przewiduje obowiązek zamieszczenia w wypisie orzeczenia sądu pierwszej instancji także rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji, jeśli w postępowaniu odwoławczym orzeczenia to zostało zmienione lub zasądzone dalsze koszty. W konsekwencji zgodzić się należy z Sądem Okręgowym, że nadanie klauzuli wykonalności w wypadku umieszczenia w jednym wypisie wszystkich orzeczeń łącznie składających się na tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi i jego małżonkowi i opatrzenie tak sporządzonego wypisu klauzulami wykonalności przeciwko obojemu dłużnikom nie narusza nakazu zawartego w art. 783 § 3 k.p.c. Natomiast fakt, że jest to technika odmienna od zalecanej w § 181 regulaminu nie powoduje nieważności tak sporządzonego tytułu.

Skarżący nie ma też racji kwestionując dopuszczalność przeprowadzania wykładni klauzuli wykonalności. Jako akt sądowy, podlega ona interpretacji w celu należytego odczytania zawartej w niej treści. Sąd Okręgowy był więc uprawniony

do wyłożenia zapisu określającego zakres klauzuli nadanej przeciwko małżonkowi dłużnika, a przyjęte przezeń znaczenie nie budzi zastrzeżeń.

W związku z tym nieuzasadnione okazały się także zarzuty mające podważyć istnienie tytułu wykonawczego, ujęte jako zarzuty naruszenia art. 787 k.p.c., art. 776 k.p.c., § 181 – 183 regulaminu urzędowania sądów powszechnych, oraz art. 109 u.k.w.h.

III. Pozostałe zarzuty odnoszą się do nierozpoznania przez Sąd Okręgowy postawionego w apelacji zarzutu niedoręczenia uczestnikom odpisu wniosku i odpisu skargi na orzeczenie referendarza. Zważywszy jednak, że skarżący nie wykazali, w jaki sposób uchybienie to mogłoby wpłynąć na treść wydanego orzeczenia, także w tym zakresie skarga kasacyjna nie może zostać uwzględniona. Nierozpoznany zarzut apelacyjny dotyczył niedoręczenia uczestnikom pism wnioskodawców, których treść na etapie składania apelacji była uczestnikom znana i nie ograniczała, a tym bardziej nie wyłączała możliwości obrony ich praw.

Z przytoczonych względów skargę kasacyjną należało oddalić na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz z art. 520 § 3 k.p.c.